

Relacja z Gali wręczenia nagród w IV edycji

DOROCZNEJ NAGRODY Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej

w dniu 12 marca 2010 r. podczas konferencji:
Społeczeństwo obywatelskie a rozwój kultury i dziedzictwa lokalnego

pod patronatem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Polskiego Komitetu ds. UNESCO

W konferencji **Społeczeństwo obywatelskie a rozwój kultury i dziedzictwa lokalnego** poza laureatami Dorocznej Nagrody, uczestniczyli przedstawiciele wszystkich inicjatyw rekomendowanych do nagrody - praktycy działań lokalnych, przedstawiciele władz samorządowych, organizacji pozarządowych, dziennikarze. W sumie około 100 osób.

Doroczna Nagroda FRDL to nie tylko uhonorowanie i promocja najlepszych inicjatyw i ich autorów, ale również chęć wsparcia rozwoju kultury lokalnej, jako generatora integracji społecznej i demokracji lokalnej. Dlatego uroczystość wręczenia nagród stanowiła także okazję do spotkania, dyskusji i nawiązania kontaktów pomiędzy ludźmi i organizacjami działającymi na rzecz rozwoju kultury, z udziałem przedstawicieli władz samorządowych.

Współorganizatorem konferencji była Fundacja Orange, która też współfinansowała wydarzenie.

Otwierając konferencję prof. Jerzy Reguński prezes Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej i przewodniczący Kapituły Nagrody FRDL, przypomniał, że dzięki kulturze i tradycji ludzie identyfikują się ze swoim miejscem, wzmacniają się lokalne więzi, a co za tym idzie - buduje się świadomość społeczna. Z kolei świadome społeczności lokalne odgrywają kluczową rolę w rozwoju demokracji i kraju. Inicjatywy laureatów Dorocznej Nagrody FRDL potwierdzają, że tak właśnie się dzieje.

Iwo Byczewski, członek Rady Fundatorów odczytał list Piotra Żuchowskiego, Wiceministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, przekazany na ręce prof. Jerzego Reguńskiego z okazji uroczystości wręczenia Dorocznych Nagród FRDL. Ministrowi choroba w ostatniej chwili uniemożliwiła udział w konferencji.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego patronował przedsięwzięciu i był sponsorem nagród pieniężnych, przekazując na ten cel 10.000 PLN.

Sławomir Ratajski, Sekretarz Generalny Polskiego Komitetu ds. UNESCO i członek Kapituły, podkreślił, że kultura jest głównym motorem zrównoważonego rozwoju, a UNESCO szczególnie wspomaga rozwój kultury w społecznościach lokalnych. W Polsce ten proces nie jest jeszcze tak zakorzeniony jak to ma miejsce w innych krajach Europy, dlatego działania laureatów Nagrody FRDL mają charakter pionierski i są bardzo potrzebne.

Jadwiga Czartoryska, prezes Fundacji Orange, współorganizującej już po raz drugi konferencję związaną z Doroczną Nagrodą FRDL, zwróciła uwagę na szczególną rolę nowych technologii w procesie upowszechniania kultury, a także przeniesienia jej także do świata wirtualnego. Technologie te sprzyjają niwelowaniu wykluczenia w sferze kultury i odgrywają ważną rolę kulturotwórczą.

Bardzo żywe i bogato ilustrowane filmami, rejestrującymi maestrię ludowych muzyków, było wystąpienie prof. Andrzeja Bieńkowskiego z Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Pokazało ono, że dostrzeżenie i zachowanie rzeczywistej sztuki i lokalnej tradycji kulturalnej nie zawsze jest łatwe. Mówca podkreślił, że Nagrody FRDL zostały ustanowione także po to, żeby ludzie nauczyli się zauważać własną tradycję i jej bogactwo, dbali o jej twórców i poczuli dumę i chcieli z niej czerpać.

Natomiast o tym, że trzeba mieć też pomysł na to, w jaki sposób rozwijać społeczność lokalną i co zrobić, żeby ludzie docenili to, co mają obok siebie, za miedzą czy na strychach w swoich domach, przekonywał Jacek Kwiatkowski z FRDL Małopolskiego Instytutu Samorządu i Administracji. Trzeba sprawić, żeby mieszkańcy danej społeczności nie byli biernymi, tylko aktywnymi twórcami kultury i rozważnie budowali strategię jej rozwoju (zapraszamy do obejrzenia prezentacji "Strategie działania samorządowych domów kultury"). Kulminacyjnym i najbardziej podniosłym momentem spotkania było wręczenie Dorocznych Nagród FRDL i Wyróżnień. Kapituła przyznała 4 nagrody główne oraz 10 wyróżnień. Laureaci głównych nagród otrzymali mosiężne statuetki oraz

nagrody pieniężne ufundowane przez **Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego** (10 000 złotych) oraz przez **Polsko-Amerykańską Fundację Wolności** (5 000 złotych). W obecności członków Kapituły, Doroczne Nagrody wręczali prof. Jerzy Regulski, Iwo Byczewski oraz Rafał Kramza, przedstawiciel Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Laureaci Dorocznej Nagrody FRDL w kategorii Samorządowe instytucje kultury.

Laureaci Dorocznej Nagrody FRDL w kategorii Organizacje pozarządowe lub grupy obywateli.

Laureaci Dorocznej Nagrody FRDL w kategorii Osoby indywidualne.

Radosny nastrój i twórcza atmosfera towarzyszyły również dalszej części programu, jaką był panel dyskusyjny z udziałem laureatów Nagród FRDL: Grażyny Szafraniak, Iwony Matuszczak-Szulc, Renaty Borowieckiej-Gutsze, Karola Gutsze i Zdzisława Leszczyńskiego. Moderatorem był Sławomir Ratajski (na zdjęciu). Dyskusja, którą rozpoczęli laureaci, dzieląc się swoimi doświadczeniami i spostrzeżeniami na temat sposobów wspierania i rozwoju kultury w Polsce, została podjęta przez uczestników konferencji.

Szczególnie cenny był udział w konferencji przedstawicieli władz samorządowych. Najczęściej to właśnie oni rekomendowali do Dorocznej Nagrody FRDL inicjatywy ze swojej okolicy. Bez ich wsparcia i zaangażowania na rzecz realizacji nagrodzonych projektów wiele z nich nigdy nie miałoby szansy na powodzenie i rozwój. Panel zamykający konferencję w wykazał, że kluczem do sukcesu przedsięwzięć było zrozumienie i współpraca samorządów, liderów i społeczności lokalnych.

W podsumowaniu prof. Jerzy Regulski zwrócił uwagę na zmianę potrzeb społecznych, jakie zaspakajać musi władza samorządowa. Dwadzieścia lat temu, gdy samorzady zaczynały gospodarować na swoim terenie, była to budowa wodociągów, potem kanalizacji, aż osiągnęliśmy etap, gdy na pierwszy plan wysuwają się potrzeby kulturalne... To bardzo optymistyczne!

Po zakończeniu konferencji uczestnicy kontynuowali rozmowy w nieformalnej atmosferze... **Wszystkim nagrodzonym gratulujemy!**

**Decyzja Kapituły IV edycji Dorocznej Nagrody Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej
pod patronatem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
oraz Polskiego Komitetu ds. UNESCO**

Kapituła Dorocznej Nagrody FRDL w składzie:

Jerzy Regulski, prezes FRDL, przewodniczący Kapituły,
Andrzej Bieńkowski, profesor Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie,
Iwo Byczewski, członek Rady Fundatorów FRDL,
Jadwiga Czartoryska, prezes Fundacji Orange,
Barbara Imiołczyk, dyrektor Polskiego Instytutu Demokracji Lokalnej FRDL
Sławomir Ratajski, sekretarz generalny Polskiego Komitetu ds. UNESCO
Joanna Staręga-Piasek, członkini Rady Nadzorczej FRDL,
Jerzy Stępień, wiceprzewodniczący Rady Fundatorów FRDL
postanowiła:

w kategorii "**samorządowe instytucje kultury**" wyróżnić:

- **Orkiestrę Symfoniczną im. Karola Namysłowskiego w Zamościu**, woj. lubelskie, za Festiwal Kultury Włoskiej "Arte, Cultura, Musica, E..", poprzez który popularyzuje wiedzę na temat wielowiekowych związków kultury polskiej i włoskiej, a także Zamościa jako miasta wielokulturowego;
- **Centrum Kultury w Sycowie**, woj. dolnośląskie, za działania zmierzające do integracji lokalnej społeczności, odtworzenia tradycji i historii ziemi sycowskiej oraz edukacji społecznej;
- **Muzeum Romantyzmu w Opiniogórze**, woj. mazowieckie, za projekt budowy Dworu Krasieńskich i związaną z nim działalność edukacyjno-kulturalną;

a **Doroczną Nagrodę FRDL** przyznać:

- **Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Barcinie im. Jakuba Wojciechowskiego**, woj. kujawsko-pomorskie za działalność kulturalną i edukacyjną, która wyznacza wzorcowy kierunek nowoczesnej biblioteki, opartej na współpracy z partnerami społecznymi i instytucjami;
- Nagroda pieniężna dla Laureata Głównej Nagrody w tej kategorii w wysokości 5000 PLN ufundowana została przez **Polsko-Amerykańską Fundację Wolności**:

w kategorii "**organizacje pozarządowe lub grupy obywateli**" wyróżnić:

- **Scenę Kotłownia przy Ostrowskim Towarzystwie Inicjatyw Kulturalno-Oświatowych w Ostrowi Mazowieckiej**, woj. mazowieckie, za aktywizację społeczności lokalnej, zwłaszcza młodzieży, poprzez organizowanie działalności teatralnej;
- **Towarzystwo Muzyczne im. Braci Szafranków z Rybnika**, woj. śląskie, za reaktywację, promocję i wspieranie działalności Filharmonii Rybnickiej, współorganizację festiwalu chóralnego Dni Cecylińskie i działania organizujące życie muzyczne w Rybniku;
- **Teatr Pokoleń przy Stowarzyszeniu Miłośników Ziemi Siennickiej w Siennicy Różanej**, woj. lubelskie, za integrację międzypokoleniową społeczności lokalnej dla zachowania tradycji Małej Ojczyzny;

a **Doroczną Nagrodę FRDL** przyznała **ex aequo**:

- **Stowarzyszeniu na rzecz Pamiętowa i Adamkowa**, woj. kujawsko-pomorskie, za projekt "Ptasia Wioska - Adamkowo", promujący walory małej wsi i utworzenie z niej atrakcji turystycznej;

oraz

Stowarzyszeniu Fundusz Grantowy Dobrego Sąsiedztwa dla Ostrowa Wielkopolskiego, woj. wielkopolskie, za współpracę samorządów na rzecz wspierania rozwoju inicjatyw lokalnych poprzez granty, w tym lokalnych inicjatyw kulturalnych;

Laureaci Głównej Nagrody otrzymali nagrody pieniężne w wysokości po 3 000 PLN ufundowane przez **Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego**;

w kategorii "**osoby indywidualne**" wyróżnić:

- **Pana Piotra Wlizło**, dyrektora Żuromińskiego Centrum Kultury z Żuromina, woj. mazowieckie, za szerokie wykorzystywanie działań kulturalnych do osiągania celów społecznych np. poprzez projekt krzewienia kultury Indian amerykańskich do przeciwdziałania narkomanii wśród młodzieży;
- **Pana Hilarego Kubscha z Mielna**, woj. zachodnio-pomorskie, za pomysł i wydanie zbiorów wspomnień najstarszych mieszkańców gminy Mielno w oparciu o wywiady przeprowadzone przez uczniów lokalnego gimnazjum;
- **Panią Urszulę Jędrzejczyk z Bliżyna**, woj. świętokrzyskie, za inicjatywę rozwijania lokalnej tradycji tkackiej opartej o bogactwo wzornictwa ludowego i przekazywanie młodzieży tej sztuki;
- **Państwa Teodozję i Jerzego Grzesiaków z Rejowca**, woj. lubelskie, za zorganizowanie Chaty - Skansenu na terenie swojej posiadłości i udostępnienie go społeczności lokalnej.

a **Doroczną Nagrodę FRDL** przyznała:

Panu Zdzisławowi Leszczyńskiemu z Bodzanowa, woj. mazowieckie za wychowywanie młodzieży w świadomości dziedzictwa wielokulturowej przeszłości gminy oraz promowanie zachowań tolerancyjnych poprzez pogłębianie wiedzy historycznej mieszkańców, poszukiwanie śladów pobytu w gminie Holendrów, Niemców i Żydów.

Laureat Głównej Nagrody otrzymał nagrodę pieniężną w wysokości 4 000 PLN ufundowaną przez **Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego**.

Wszystkim nagrodzonym gratulujemy!

Gratulujemy także wszystkim autorom inicjatyw rekomendowanych do nagrody i cieszymy się, że ich wysiłek i praca zostały docenione przez ich środowiska.

Wszystkie inicjatywy były cenne i ciekawe.

Czym jest Doroczna Nagroda FRDL?

Doroczna Nagroda FRDL została ustanowiona w 2004 roku dla zwrócenia powszechnej uwagi na osiągnięcia, które w szczególny sposób przyczyniły się do budowania społeczeństwa obywatelskiego. Odbyły się cztery edycje Dorocznej Nagrody: w 2004, 2005, 2008 oraz 2009 roku.

Nagroda w 2009 roku (IV edycja) poświęcona jest, podobnie jak III edycja, rozwojowi kultury lokalnej, jako czynnikowi życia społecznego najsilniej wzmacniającemu poczucie lokalnej tożsamości i wspólnoty, a tym samym przyczyniającemu się do rozwoju aktywności obywatelskiej.

"Nagradzanie społeczności lokalnych za przedsięwzięcia kulturalne i kulturotwórcze jest bardzo ważne, ponieważ przyszłość kraju i demokracji lokalnej zależy od tego, czy ludzie identyfikują się ze swoim miejscem. Należy koniecznie wspierać inicjatywy, które prowadzą do wzmocnienia lokalnych więzi." - podkreśla prof. Jerzy Regulski, przewodniczący Kapituły Nagrody FRDL i prezes Fundacji.

Kto mógł kandydować do Dorocznej Nagrody FRDL IV edycji?

Kandydatami zgłaszanymi do Dorocznej Nagrody FRDL mogły być podmioty należące do następujących kategorii:

- samorządowe instytucje kultury (biblioteki, domy kultury, instytucje kulturalne, muzea, świetlice wiejskie, szkoły itp.);
- organizacje pozarządowe lub grupy obywateli, niezależnie od ich statusu prawnego;
- osoby indywidualne

za szczególne przedsięwzięcia o charakterze kulturowym i kulturotwórczym, które w wybitny sposób przyczyniły się do wzmocnienia więzi i tradycji lokalnych oraz aktywizacji społeczności lokalnej.

